

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Навчально-науковий інститут агротехнологій, селекції та екології

University of Opole (Poland)

International Slavis University (Macedonia)

Cooperative Trade University of Moldova

«Урожайність та якість продукції рослинництва за сучасних технологій вирощування»

присвячена пам'яті професора Г. П. Жемели

30 вересня 2024 року

*Матеріали
Міжнародної науково-практичної
інтернет-конференції
30 вересня 2024 року*

**Полтава
2024**

УДК 633:631.559:006.015.5:631.5

У 71

Редакційна колегія:

Гангур В. В. – завідувач кафедри рослинництва Полтавського державного аграрного університету, доктор сільськогосподарських наук, старший науковий співробітник.

Маренич М. М. – директор навчально – наукового інституту агротехнологій, селекції та екології, доктор сільськогосподарських наук, професор кафедри селекції, насінництва і генетики

Куценко О. М. - професор кафедри рослинництва Полтавського державного аграрного університету, професор, кандидат сільськогосподарських наук

Jolanta Wojarszczuk - Doctor, adjunct, Institute of Soil Science and Plant Cultivation – State Research Institute in Puławy

Писаренко В. М. - професор кафедри захисту рослин Полтавського державного аграрного університету, професор, доктор сільськогосподарських наук

Білоношко В. Я. - професор кафедри екології та агротехнологій ННІ природничих та аграрних наук Черкаського національного університету ім. Богдана Хмельницького, професор, доктор сільськогосподарських наук

Полторецький С. П. - професор кафедри рослинництва ім. О. І. Зінченка Уманського національного університету садівництва, професор, доктор сільськогосподарських наук

Бараболя О. В. – доцент кафедри рослинництва, завідувач Науково-дослідної лабораторії якості зерна імені Г. П. Жемели Полтавського державного аграрного університету, кандидат сільськогосподарських наук, доцент.

Шакалій С. М. – доцент кафедри рослинництва, фахівець другої категорії Науково-дослідної лабораторії якості зерна імені Г. П. Жемели Полтавського державного аграрного університету, кандидат сільськогосподарських наук, доцент.

Урожайність та якість продукції рослинництва за сучасних технологій вирощування, присвячена пам'яті професора Г. П. Жемели: матеріали Міжнар. наук.-практ. інтернет-конф. (м. Полтава, 30 вересня+63 2024 р.). Полтава :ПДАУ, 2024. 215 с.

У збірнику представлені матеріали міжнародної науково-практичної інтернет-конференції, присвяченої пам'яті професора Г. П. Жемели, за результатами досліджень щодо: перспективних напрямів вирощування продукції рослинництва; якості, стандартизації та сертифікації продукції рослинництва; актуальних проблем інноваційної економіки в АПВ, VR технологій в агровиробництві; інноваційних напрямів зберігання та переробки продукції рослинництва, харчових технологіях. Матеріали призначені для наукових співробітників, викладачів, студентів та здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії вищих навчальних закладів, фахівців і керівників сільськогосподарських та переробних підприємств АПК різної організаційно- правової форми, працівників державного управління, освіти та місцевого самоврядування, всіх, кого цікавить проблематика урожайності й якості продукції рослинництва за сучасних технологій вирощування. Відповідальність за зміст поданих матеріалів, точність наведених даних і відповідність принципам академічної доброчесності несуть автори. Матеріали видані в авторській редакції.

Рекомендовано до друку Вченою радою Полтавського державного аграрного університету (протокол N 3 від 30.10.2024 року)

© Автори тез, включені до збірника, 2024

© Полтавський державний аграрний університет, 2024

<i>Євлаш В. В.</i>	173
ВПЛИВ НАСІННЄВОГО МАТЕРІАЛУ НА ВРОЖАЙНІСТЬ ПШЕНИЦІ ОЗИМОЇ	
<i>Скоробогата Н. О.</i>	175
УРОЖАЙНІСТЬ КУКУРУДЗИ ЗАЛЕЖНО ВІД АГРОЕКОЛОГІЧНИХ ФАКТОРІВ ТА ПІДБОРУ ГІБРИДІВ ДЛЯ ВИРОЩУВАННЯ	
<i>Антонюк С. О., Тараненко С. й В.</i>	177
ФОРМУВАННЯ УРОЖАЙНОСТІ ЗЕРНА ПШЕНИЦІ ОЗИМОЇ ЗАЛЕЖНО ВІД АГРОТЕХНОЛОГІЧНИХ ЗАХОДІВ	
<i>Шакалій С. М., Четверик О. О., Криволап Є. О.</i>	179
ВИМОГИ ЛЬОНУ ОЛІЙНОГО ДО ЕЛЕМЕНТІВ ЖИВЛЕННЯ	
<i>Шакалій С. М., Тесленко О. М.</i>	181
ХАРЧУВАННЯ ЛЬОНУ ОЛІЙНОГО МІКРОЕЛЕМЕНТАМИ	
<i>Jolanta Wojarszczuk</i>	182
THE INFLUENCE OF THE SOIL PREPARING METHOD FOR SOWING LEGUME ON THE SOIL MICROBIOLOGICAL ACTIVITY	
<i>Чайка Т. О., Короткова І. В., Лотин І. І.</i>	184
ОСОБЛИВОСТІ ВИРОЩУВАННЯ КУКУРУДЗИ МЕТОДАМИ ОРГАНІЧНОГО СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА	
<i>Шакалій С. М., Четверик О. О., Малишко А. В.</i>	187
ЗНАЧЕННЯ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ВИКОРИСТАННЯ ГІРЧИЦІ БІЛОЇ	
<i>Шакалій С. М., Четверик О. О., Райко Я. М.</i>	189
ВПЛИВ СИСТЕМИ ЗЕМЛЕРОБСТВА НА ВРОЖАЙНІСТЬ ТА ЯКІСТЬ ОЛІЙНОГО НАСІННЯ СОНЯШНИКА	
<i>Шакалій С. М., Четверик О. О., Добринський О. С.</i>	191
НАДХОДЖЕННЯ ТА РОЗКЛАДАННЯ РОСЛИННИХ ЗАЛИШКІВ У ҐРУНТІ ПІД ЯРОЮ ПШЕНИЦЕЮ	
<i>Тригуб О. В., Ляшенко В. В., Куценко О. М., Шевчук В. М.</i>	192
ЗРАЗКИ ГРЕЧКИ НАЦІОНАЛЬНОЇ КОЛЕКЦІЇ УКРАЇНИ ТА ЇХНЯ СЕЛЕКЦІЙНА ЦІННІСТЬ	
<i>Ласло О. О., Кочерга А. Ю.</i>	194
ВПЛИВ ДОПОСІВНОЇ ОБРОБКИ БІОЛОГІЧНИМ РЕГУЛЯТОРОМ РОСТУ НА УРОЖАЙНІСТЬ ПШЕНИЦІ ОЗИМОЇ	
<i>Федяй І. І., Ляшенко В. В.</i>	196
ВПЛИВ СИСТЕМ УДОБРЕННЯ НА УРОЖАЙНІСТЬ ПШЕНИЦІ ОЗИМОЇ	
<i>Литвиненко В. М., Ляшенко В. В.</i>	198
ВИКОРИСТАННЯ БІОСТИМУЛЯТОРІВ У ПЕРЕДПОСІВНІЙ ОБРОБЦІ НАСІННЯ ГОРОХУ ПОСІВНОГО	
2. ЯКІСТЬ, СТАНДАРТИЗАЦІЯ ТА СЕРТИФІКАЦІЯ ПРОДУКЦІЇ РОСЛИННИЦТВА.	
<i>Писаренко С. В.</i>	200

антиоксидантні властивості гірчиці дають можливість використовувати її в парфумерній, лікарської промисловості [3].

Гірчиця біла найвідоміша і найпоширеніша у світі спеція, з насіння якої виготовляють харчову гірчицю, а саме цілісне насіння застосовують для консервування та маринування овочів, мелене насіння використовується як емульгатор при приготуванні майонезу, ковбасних виробів, запікання м'яса, хлібопекарської промисловості, а також для виготовлення медичних гірчичників.

Список використаних джерел:

1. Бутенко С. О. Вплив регуляторів росту рослин на якість насіння гірчиці в умовах північно-східного Лісостепу України. Таврійський науковий вісник. 2022. № 124. С. 10–18. DOI: <https://doi.org/10.32851/2226-0099.2022.124.2>.
2. Мельник А. В., Бутенко С. О., Цзя Пей Пей. Перспективи використання регуляторів росту з антистресовою дією для олійних культур родини Brassicaceae за умов зміни клімату в лівобережному лісостепу України. наук. –практ. конф. «Кліматичні зміни та сільське господарство». Миколаїв, 2019. С. 212
3. Волошин П. Українська олійна продукція відповідає міжнародним стандартам. Національний промисловий портал. URL: <http://uprom.info/news/agro/ukrayinska-oliyna-produktsiya-vidpovidayemizhnarodnim-standartam/> (дата звернення: 27. 03. 2022).

Шакалій Світлана Миколаївна, к. с.-г. наук, доцент
ORCID ID: 0000-0002-4568-1386

Четверик Оксана Олександрівна, к. с.-г. наук, доцент
ORCID ID: 0000-0002-1986-1316

Райко Ярослав Миколайович
ЗВО ОПІ Еколого – економічне рослинництво
Полтавський державний аграрний університет
м. Полтава

ВПЛИВ СИСТЕМИ ЗЕМЛЕРОБСТВА НА ВРОЖАЙНІСТЬ ТА ЯКІСТЬ ОЛІЙНОГО НАСІННЯ СОНЯШНИКА

Способи землеробства істотно змінюють структуру ґрунтів і умови для посівів. Структура змінюється всіма зовнішніми агентами механізації тиску, шляхом внесення добрив, погодні умови і не в останню чергу дуже значний вплив також мають різні способи обробітку ґрунту системи, що було підтверджено в дослідженнях вчених [1].

Основна мета консерваційного обробітку ґрунту систем обмеження руйнування текстур ґрунту, усунення ущільнення ґрунту та захист ґрунту від ерозії.

Мінімальний обробіток ґрунту включає перш за все культивування прогресу в спрощеному провадженні, що базується на об'єднанні або зменшенні кількості одноразових операцій, зменшення глибини або інтенсивності процесів обробітку ґрунту і ґрунт можна було обробляти лише в зонній обробці або лише в певному ґрунті профільний шар [2].

Постійне додавання поживних решток призводить до збільшення органічної речовини у ґрунті. Спочатку це обмежується верхнім шаром ґрунту, але з часом це пошириться на глибші шари ґрунту.

Органічні речовини відіграють важливу роль у ґрунт: ефективність використання добрив, водоутримуюча здатність, агрегація ґрунту, укорінення середовище та збереження поживних речовин, які залежать від органічної речовини.

Залишки на поверхні ґрунту зменшують ефект дощових крапель, причому одноразово енергія дощових крапель розсіюється, краплі потрапляють на ґрунт без будь-якого шкідливого впливу [3].

Це призводить до більшої інфільтрації та зменшення стоку, що призводить до зменшення ерозії. Залишки також утворюють фізичний бар'єр, який зменшує швидкість води та вітер над поверхнею. Зменшення швидкості вітру зменшує випаровування ґрунтової вологи.

Збереження ґрунту є основним принципом консерваційного землеробства.

Поживні рештки залишаються на поверхні ґрунту, але, якщо проміжок є, можуть знадобитися покривні культури занадто багато часу між збиранням одного врожаю та вирощуванням наступного [1].

Покращують покривні культури стабільність системи збереження сільського господарства, а не тільки на вдосконалення властивостей ґрунту, а також їхньої здатності сприяти збільшенню біорізноманіття в агроєкосистемі.

Системи консерваційного землеробства використовують ґрунти для виробництва культур з метою зменшення надмірного перемішування ґрунту та збереження врожаю залишків на поверхні ґрунту, щоб мінімізувати шкоду навколишньому середовищу.

Залишення рослинних залишків на верхівці або у верхньому шарі ґрунту може призводити до проблеми з утворенням відкладень шкідливих організмів.

Проблема в тому, щоб знайти співвідношення рослинних решток, змішаних у верхньому шарі ґрунту – мати достатній захист ґрунту та хорошу структуру ґрунту з мінімальним ризиком появи шкідників.

Список використаних джерел:

1. Шакалій С. М., Сенчук Т. Ю., Шевченко В. В., Баган А. В., Сенчило О. О. Формування урожайного потенціалу гібридів соняшника залежно від

- породи бджіл. Таврійський науковий вісник. № 121. 2021. С. 115-121.
<https://dspace.pdau.edu.ua/handle/123456789/11249>
2. Кохан А. В., Гангур В. В., Корецький О. Є., Лень О. І., Манько Л. А. Соняшник у сівозмінах лівобережного Лісототепу України. Вісник ЦНЗ АПВ Харківської області. 2015. Випуск 18. С. 62-69.
 3. Shakalii, S., Yurchenko, S., Bahan, A., Shevchenko, V., & Zaroza, A. (2022). Peculiarities of growth and development of sunflower depending on biopreparations. Bulletin of Poltava State Agrarian Academy, (3), 11–17. doi:10.31210/visnyk2022.03.01

Шакалій Світлана Миколаївна, к. с.-г. наук, доцент
 ORCID ID: 0000-0002-4568-1386

Четверик Оксана Олександрівна, к. с.-г. наук, доцент
 ORCID ID: 0000-0002-1986-1316

Добринський Олег Сергійович
 ЗВО ОПП Насінництво і насіннезнавство
 Полтавський державний аграрний університет
 м. Полтава

НАДХОДЖЕННЯ ТА РОЗКЛАДАННЯ РОСЛИННИХ ЗАЛИШКІВ У ҐРУНТІ ПІД ЯРОЮ ПШЕНИЦЕЮ

Органічна речовина ґрунту – головний показник її родючості. Завдяки органічній речовині ґрунт заселяється мікроорганізмами та ґрунтовими тваринами, з якими пов'язані найскладніші та різноманітні фізико-хімічні, біохімічні та біологічні процеси [1].

Для рослин істотна та частина органічної речовини, яка найдоступніша розкладання мікроорганізмами, тобто свіжі органічні залишки та проміжні продукти розпаду [2].

Ликов А. М. [3] вважає, що необхідно науково обґрунтувати рівні вмісту та склад органічної речовини ґрунту.

Нашими дослідженнями встановлено, що найбільший зміст рослинних решток минулих років навесні сприяли мінімалізація основної обробки, закладення соломи та післядія зайнятого та сидерального парів. Проте біологізація технології суттєво знижувала надходження рослинних залишків за вегетацію в шар ґрунту 0-40 см.

Після збирання культури найбільшої загальної кількості рослинних рослин залишків сприяли мінімалізація основного обробітку ґрунту, закладення соломи та післядія зайнятої та сидеральної пари в той же час біологізація технології знижувала кількість пожнивних та кореневих рослинних залишків у 0-40 см шарі ґрунту.